

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Elena Luminița Lipșa
Primar
Primăria comunei Ipatele, jud. Iași

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 2471/...../...4. MAI. 2023

RECOMANDAREA

Nr. 68 din 4 mai 2023

referitoare la respectarea art. 47 și art. 50 din Constituția României privind dreptul la un nivel de trai decent și dreptul privind protecția persoanelor cu handicap

În vederea garantării la nivel constituțional a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, Constituția României a creat, în afara instituțiilor tradiționale, și instituția Avocatul Poporului, consacrată în Titlul II, capitolul IV, art. 58-60, ceea ce îi conferă acesteia trăsături juridice particulare.

În concordanță cu prevederile art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului poate emite recomandări care vizează ilegalitatea „actelor sau faptelor administrative. Sunt asimilate actelor administrative tăcerea organelor administrației publice și emiterea tardivă a actelor.”

Avocatul Poporului prin Nota nr. 4444/14.02.2023, a aprobat sesizarea din oficiu și a dispus efectuarea unor demersuri la Primăria comunei Ipatele, jud. Iași, Spitalul Clinic de Urgențe „Sf. Spiridon” Iași și Institutul de Psihiatrie „Socola” Iași, urmare unui articol apărut în ediția online a cotidianului *observatornews.ro* din 8 februarie 2023, cu privire la situația unei pensionare în vârstă de 82 de ani din Iași, din satul Ipatele, care locuia singură, ce a fost găsită de vecini după câteva zile în casă aproape înghețată.

Din analiza răspunsurilor primite de la autoritățile sesizate s-au concluzionat următoarele aspecte: la nivelul unităților spitalicești, unde a fost internată pacienta, au fost

acordate serviciile medicale de specialitate corespunzătoare: după externare, Institutul de Psihiatrie "Socola" Iași și-a exprimat acordul cu privire la internarea și asistarea pacientei în continuare în cadrul Secției IX Cronici Compartiment Paliative, fiindu-i asigurată îngrijire și supraveghere medico-socială permanentă, dar la nivelul compartimentului de asistență socială din cadrul Primăriei Ipatele, jud. Iași, cu toate că situația persoanei era cunoscută și primea sprijin de fiecare dată când acesta solicita un ajutor, nu a fost efectuată nicio anchetă socială și nu a fost întocmit niciun plan individualizat de îngrijire și asistență a persoanei vârstnice. Serviciile sociale în ansamblul lor trebuie să aibă un caracter proactiv, implicând o abordare integrată a nevoilor persoanei în cauză.

Conform relatărilor din răspunsul transmis de Primăria comunei Ipatele, jud. Iași persoana în cauză, locuia singură, fiul său era plecat din țara și nu are alți aparținători care să aibă grijă de ea. Doamna este persoană încadrată în grad de handicap accentuat, beneficiară de indemnizație de handicap, precum și de drepturi de pensie. Acesta prezintă deficiențe de vorbire și nu permitea accesul persoanelor străine în locuința sa, iar când avea nevoie de sprijinul primăriei venea cu un bilețel pe care era scris care sunt nevoile sale și primea suportul necesar.

Din analiza cadrului legislativ incident se rețin următoarele:

Art. 93 alin. (3) din Legea nr. 292/2011 asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, reglementează: „*în situația persoanei vârstnice singure sau a cărei familie nu poate să asigure, parțial sau integral, îngrijirea și întreținerea acesteia, statul intervine prin acordarea de beneficii de asistență socială și servicii sociale adecvate nevoilor strict individuale ale persoanei vârstnice.*”

Art. 97 din același act normativ, instituie că: „(1) *Persoanele vârstnice dependente beneficiază de servicii de îngrijire personală acordate în concordanță cu gradul de dependență în care se află și nevoile individuale de ajutor, precum și în funcție de situația familială și veniturile de care dispun. (2) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura serviciile de îngrijire personală acordate la domiciliu sau în centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice dependente singure ori a căror familie nu poate să le asigure îngrijirea.*”

În baza prevederilor art. 112 alin. (2) lit. g din Legea nr. 292/2011 asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, în domeniul administrării și acordării beneficiilor de asistență socială, autoritățile administrației publice locale au ca atribuții principale inclusiv efectuarea de sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate a membrilor comunității și, în funcție de situațiile constatate, propun măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane.

Totodată, potrivit art. 4 alin. (1) - (3) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, „ (1) Nevoile persoanelor vârstnice se evaluează prin anchetă socială care se elaborează pe baza datelor cu privire la afecțiunile ce necesită îngrijire specială, capacitatea de a se gospodări și de a îndeplini cerințele firești ale vieții cotidiene, condițiile de locuit, precum și veniturile efective sau potențiale considerate minime pentru asigurarea satisfacerii nevoilor curente ale vieții. (2) Evaluarea persoanei vârstnice în vederea acordării asistenței sociale și întocmirea planului de intervenție, respectiv a planului individualizat de îngrijire și asistență se realizează cu respectarea prevederilor art. 27 alin. (1) și (2) din prezenta lege, precum și ale art. 44, 47, art. 48 alin. (1) și (2), art. 50 și 98 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare. (3) Pe baza planului de intervenție sau, după caz, a planului de îngrijire și asistență, elaborate potrivit dispozițiilor Legii nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, se emite dispoziția primarului sau, după caz, a directorului serviciului public de asistență socială pentru stabilirea dreptului la servicii sociale acordate ca măsură de asistență socială. “

De asemenea, conform art. 28 din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice: „ (1) Dreptul la asistență socială, prevăzut de prezenta lege, se stabilește pe baza anchetei sociale, cu respectarea criteriilor prevăzute în grila națională de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice.

(2) Ancheta socială se realizează de asistentul social din cadrul serviciului public de asistență socială. În situația persoanelor vârstnice dependente, echipa interdisciplinară, constituită potrivit legii, cuprinde, în mod obligatoriu, și medicul specialist al persoanei respective.

(3) Autoritățile/Instituțiile publice, furnizorii de servicii sociale au obligația de a răspunde la solicitările asistentului social și de a-i oferi sprijinul necesar în procesul de evaluare sau în realizarea anchetei sociale, potrivit alin. (2), în vederea stabilirii dreptului la asistență socială.

(4) Pe baza analizei situației sociale, economice și medicale a persoanei vârstnice, prin ancheta socială se propune măsura de asistență socială justificată de situația de fapt constatată.

(5) Dreptul la servicii sociale ca măsură de asistență socială se stabilește cu respectarea prevederilor art. 50 alin. (3) și art. 101 alin. (1) din Legea nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare.”

Art. 33 alin. (1) și (2) din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, prevede: „ (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a organiza, administra și finanța servicii sociale destinate persoanelor cu handicap, în condițiile legii.

(2) Autoritățile administrației publice locale pot contracta servicii sociale cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditați, în condițiile legii."

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 lit. d), art. 16 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, respectiv apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta:

RECOMANDARE

I. Primarul comunei Ipatele, județul Iași, care în exercitarea atribuțiilor conferite de legislația în vigoare, va analiza și va dispune măsuri pentru:

- o corectă identificare și evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice, aflate în dificultate, cu dizabilități, care locuiesc singure și care au nevoie de servicii și prestații sociale;
- întocmirea planului de intervenție, a planului individualizat de îngrijire și asistență, efectuarea anchetelor sociale precum și monitorizarea corespunzătoare a acestor categorii de persoane, care își au domiciliul sau reședința pe raza comunei Ipatele, județul Iași, conform cadrului legal în materie;
- instruirea personalului de specialitate din cadrul compartimentului de asistență socială în vederea respectării prevederilor legale privind asistența socială a persoanelor vârstnice;
- analizarea posibilității de a se constitui la nivelul primăriei o structură comunitară consultativă în sensul reglementat de dispozițiile art. 6 lit. n¹) nn) din Legea nr. 292/2011 asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare.

II. Primarul comunei Ipatele, județul Iași, va informa în scris instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Iași (cu sediul în municipiul Iași, Șoseaua Națională, nr. 43, parter, tel./fax: 0232/219111, e-mail: avpiasi@avp.ro), cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse, în termenul prevăzut de lege.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

RPW

București, aprilie 2023